

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

עצרת תפילה בכותל

עצרת-ענק של תפילה וזעקה תהיה א"ה ביום חמישי הבא, ערב ראש-חודש אדר"ב, בשעה 4 אחר-הצהריים, ברחבת הכותל המערבי בירושלים. העצרת מתכנסת על-פי קריאת גדולי ישראל, הקוראים לאנשים, נשים וטף להתאסף יחדיו, כדי לעורר רחמי שמים להסרת האיומים מעל אחינו בדורם, הנתונים למתקפת טילים יום-יומית, ולביטול המזימות לקרוע את ירושלים וערי יהודה ושומרון ולגרש חליה רבבות יהודים מבתיהם. יחדיו נזעק אל ה' לביטול הגזרות מעל תורת ישראל, עם-ישראל, ארץ-ישראל וירושלים עיר-הקודש.

משלוח מנות לנפגעי הטרור

בימים האלה עוסקים צעירי-חב"ד בהיערכות לפעילות הגדולה שתהיה א"ה בימי הפורים, לזיכוי המוני בית-ישראל במצוות הפורים. תשומת-לב מיוחדת תיוחד להבאת שמחת החג לכאלף משפחות אלמנות צה"ל ואלפיים ושבע-מאות משפחות נפגעי הטרור. כל משפחה כזאת תזכה בפורים לביקור מיוחד של נציגי חב"ד, שיביאו לה משלוח-מנות מהודר ויביעו את תחושות ההזדהות של כל עם-ישראל עם כאבה. צוותים חינוכיים מבקרים בימים האלה בבתי-ספר רבים ברחבי הארץ, ומנחילים לילדים את תודעת הפורים ומצוותיו.

רכבת המצוות 4

בעקבות הצלחת הפרקים הקודמים, חברת **ניצוצות של קדושה** מגישה את ההפקה הרביעית בסדרה לילדים **רכבת המצוות**. בשעת המסע עם 'נח הקטר' הילדים לומדים להכיר את עולם המושגים **אמת ושקר**. שיווק: **גרניטק**, טל' 700015-700-1.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
5:28	6:03	6:04	5:31
6:28	7:04	6:57	6:27

כניסת השבת
צאת השבת
המולד: יום שישי, 8 בבוקר, 50 דקות ו-6 חלקים
ראש-חודש אדר שני: ביום השישי וביום השבת-קודש

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 972-3-9607588 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

כמה טוב שיש שבת

מנוחת השבת אינה מנוחה של הגוף בלבד, אלא בעיקר מנוחה של הנפש. ביום הזה אנו מתנתקים לחלוטין מכל מושגי החולין של ימות החול ועוברים לעולם רוחני נאצל

כוללת גם כאלה שלדברי הכול, גם לפני אלפי שנים, לא היו כרכות במאמץ. מצד שני, דברים מאמצים ומעייפים רבים לא נאסרו. למשל, התורה אסרה להוציא מחט מרשות היחיד לרשות הרבים אך לא אסרה לגרור ארון כבד בבית. לימוד ועיון מעייפים ומאמצים אף הם את האדם, והרי זה מה שמומלץ לעשות בשבת.

עולם רוחני

מטרתה האמיתית של השבת היא להביא את האדם לסוג של מנוחה השונה בתכלית מהמנוחה האנושית הפשוטה. זו אינה מנוחה של הגוף בלבד, אלא בעיקר מנוחה של הנפש. ביום הזה אנו מתנתקים לחלוטין מכל מושגי החולין של ימות החול ועוברים לעולם רוחני נאצל. עולם של לימוד ותפילה, של זמירות וקדושה. אין לנו דאגות: לא הבורסה, לא העסק, לא המכוננית, לא הגינה הזקוקה לטיפול, לא המנורה השרופה במרפסת. שבת היום. קודש לה'.

דווקא ההתנתקות המוחלטת של האדם מעסקי החולין ביום השבת, היא המרוממת אותו למנוחה עילאית וממלאת את מצבריו הרוחניים. כדי להגיע להרגשה זו יש להיכנס לתוך השבת; לנקות את המוח ואת הלב מטרדות היום-יום; להיכנס לתוך התפילה, התורה, פרשת-השבוע, וכדומה. אר"א חשים כמה היא נפלאה.

הקב"ה לא נתן לנו את השבת כדי לייסרנו וכדי להעיק עלינו, חלילה. הוא נתנה לנו כמתנה נפלאה שאין כמותה. אלא שמתנה זו דורשת הכנה נפשית ומאמץ מסויים מצד האדם. העומק שבה אינו מסוג ה'אינסטנט' של ימינו. היא אינה עומדת במישור אחד עם משחק כדורגל ועם גלשן בים. היא נמצאת בעולם אחר לחלוטין, והיא גם שווה לאין-ערור מכל ה'בילויים' של ימינו.

כדי לחוש את מהותה האמיתית של השבת צריך להבין את משמעותה האמיתית וליישם אותה באמת, כ"יום מנוחה וקדושה... מנוחת שלום, השקט ובטח; מנוחה שלמה שאתה רוצה בה".

הודים שלא הורגלו לשמור שבת רואים את השבת כאוסף של איסורים. שמירת השבת נראית בעיניהם ככלא של יום אחד, שבו נדרש האדם לשבת בידיים שלובות, שכן "הכול אסור". לעומתם, יהודים שומרי שבת מצפים כל השבוע לבואה של השבת, ולרגע שבו נכנסים מעולם החולין לעולם של קדושה ושל התעלות הרוח.

בשבת היהודית יש דברים שנראים בלתי-מובנים. מצד אחד מוגדרת השבת בתורה יום מנוחה ועונג, ומצד שני נאסר על היהודי לעשות כל מיני דברים בסיסיים שיש בהם לגרום הנאה ותחושת נוחות. האיסור להדליק ולכבות אור בשבת, למשל, יכול להיות מטרד לא-קטן. חוסר האפשרות להרתיח מעט מים לקפה יש בו לגרום לעיתים (אם לא הוכנו מים חמים מערב שבת) סבל של ממש. איך הדברים הללו מתיישבים?

איסור הדלקת אש

תאוריה רווחת גורסת שהאיסור "לא תבעור אש בכל מושבותיכם ביום השבת" נועד להבטיח שהיהודי ינוח ולא יתאמץ בשבת, ומאחר שבימי קדם הייתה הדלקת אש כרוכה במאמץ (הכאת אבנים זו בזו וכדומה), נאסרה המלאכה הזאת. על-פי אותה טענה, בימינו אין עוד טעם לאיסור הדלקת אש, מאחר שהיא אינה כרוכה בעבודה.

טענה זו מתעלמת לא רק ממהותה האמיתית של השבת, אלא גם מעובדות היסטוריות ידועות. האגדה בדבר האש שהיו מבעירים בעבר על-ידי אבנים נכונה אולי לחברות אנושיות פרימיטיביות ביותר. באזורנו כבר לפני 3500 שנה היו מדליקים אש בשיטות נוחות הרבה יותר. בכל בית היה כלי מיוחד שבו נשמר רמץ לוהט (בעל יכולת להכיל אש זמן ממושך), והדלקת אש ממנו לא הייתה קשה מהבערת הכיריים בימינו.

גם עצם הטענה שאיסורי המלאכה בשבת נועדו למנוע מאמץ פיזי אינה עולה בקנה אחד עם העובדות. רשימת המלאכות האסורות בשבת

מתי צריכים להיקהל?

שורה בו. לכן יש להיזהר שלא 'להבעיר אש' - שלא ליצור עניינים של פירוד.

תכלית העילוי

אחרי שכבר יש אחדות, כדי לבטל את הפירוד, יש מקום לחשוב שדיי בכך. ממשיך המדרש ואומר: "וכן בימי דוד הוא אומר: 'בישרתי צדק בקהל רב'. וכי מה בשורה היו ישראל צריכים בימי דוד, והלוא כל ימיו מעין דוגמה של משיח היה? אלא פותח ודורש לפנייהם דברי תורה שלא שמעתם אוזן מעולם".

זה השלב השני שאלי צריך יהודי לחתור אחרי שכבר התגבר על עניין הפירוד - גילוי "דברי תורה שלא שמעתם אוזן מעולם". נמצא אפוא שההקלה של משה וההקלה של דוד מייצגות את שני הקצוות - ההקלה של משה נועדה למנוע את הפירוד, ואילו ההקלה של דוד מבטאת את תכלית העבודה ושלמותה, כשיהודי מגיע לתכלית העילוי.

(תורת מנחם כרך כז, עמ' 493)

מתן התורה הייתה צריכה להתחיל ב"ויקהל".

אלא ש'הקהלה' עניינה חיבור והתאחדות, והיא נחוצה דווקא כשיש מצב של פירוד. במעמד הר סיני עמדו בני ישראל בתחושת אחדות מופלאה, "כאיש אחד בלב אחד", ולכן לא היה צורך בפעולה מיוחדת של "ויקהל". רק לאחר שחטאו בחטא העגל, שגרם ירידה רוחנית גדולה ופירוד - היה צורך בהקלה בני ישראל ובחיבורם יחדיו.

זהירות מאש

לכן ה"ויקהל" היה דווקא כאשר מסר משה לבני ישראל את הציווי "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת". טבעה של האש לפורר ולהפריד, הפך טבעם של המים לקרב ולדבק, וזה הזמן שצריך להבטיח את האחדות והחיבור.

את האיסור על הבערת אש בשבת יש לפרש גם במובן רחב יותר. האש מסמלת, כאמור, את הפירוד, ואילו יהודי עניינו קדושה. כל מקום שבו יהודי נמצא הוא בבחינת 'שבת', שכן הקדושה

תחילת פרשתנו התורה מספרת, שמשה הקהיל את כל ישראל ולימד אותם את הלכות שבת. חז"ל מציינים את העובדה שזה המקום היחיד בתורה שבו נאמר כי משה הקהיל את ישראל: "מתחילת התורה ועד סופה, אין בה פרשה המתחילה שנאמר בראשה 'ויקהל', אלא זו בלבד".

המדרש אומר שזו הייתה הוראה מיוחדת של הקב"ה למשה: "עשה לך קהילות גדולות, ודרוש לפנייהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת... מכאן אמרו, משה תיקן להם לישראל שיהיו דורשין בענייניו של יום: הלכות פסח - בפסח, הלכות עצרת (שבועות) - בעצרת, והלכות החג (סוכות) - בחג".

מניעת פירוד

מדוע הקהיל משה את בני ישראל דווקא כדי ללמדם את הלכות שבת, ולא מיד לאחר מתן התורה? הדעת נותנת שהפרשה הראשונה לאחר

מן המעיין שבת קודש | מאת הרב אליעזר ברוך

לא דוחה שבת

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש" (שמות לה,ב). הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן, לומר שאינו דוחה את השבת.

(רש"י)

חביבותם של ישראל

כמה חביבים ישראל לפני המקום. בעבודת המשכן, הנעשה לכבודו יתברך, אסור לחלל את השבת, אבל בפיקוח נפש של ישראל, אפילו ספק פיקוח נפש דוחה את השבת.

(חתם סופר)

להתענג בקדושה

"וביום השביעי יהיה לכם קודש". אף ה'לכם' של יהודי, העניינים האישיים שלו, צריכים בשבת להיות קודש. יש לאכול ולהתענג בשבת קודש בקדושה ובטהרה.

(החיד"א)

ללא התעסקות

"ששת ימים תעשה מלאכה". "תעשה", ללמדנו שהמלאכה בששת ימי החול צריכה להיות ללא התעסקות, אלא כאילו היא נעשית מאליה, ואז

אמרת השבוע

תמיד לבקש

בימים שרבי מנחם מענדל מרימנוב שהה בבית מדרשו של רבי אלימלך מלינסק, היה מוזמן בקביעות לסעוד על שולחנו של רבי אלימלך. יום אחד עלה בדעתו של רבי מנחם מענדל, שהואיל וארוחתו ניתנת לו מאת הרבי, אין לו להתפלל על פרנסתו.

באותו יום, כאשר הסב לסעודה על שולחנו של רבי אלימלך, שכח השמש להניח כף לפני רבי מנחם מענדל. מפני יראתו לרבו לא ההין לפצות פה ולבקש כף, וכך נבצר ממנו לאכול את המרק שהוגש לשולחו.

לפתע פנה אליו רבי אלימלך: "מדוע אינך אוכל?". מלמל רבי מנחם מענדל: "לא הוגשה לפניי כף".

"הרי לך, שלא על הארוחה בלבד, אלא אפילו על הכף צריך לבקש מהשם יתברך", נענה הצדיק.

"וביום השביעי יהיה לכם קודש", השבת תהיה מוקדשת לענייני הרוח בלבד.

(הרבי מליובאוויטש)

לנצל את השבת

את שעות השבת צריך בן תורה לנצל לתורה ולעבודה בקדושה. ללמוד בעצמו ולהשפיע על אחרים ללמוד. מובן שצריכים גם לאכול ולישון, אך את עיקר הזמן צריכים לנצל לתפילה וללימוד.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

ברכה לכל השבוע

על שבת קודש נאמר: "מניח מתברכין כולא יומיא" [=ממנה מתברכים כל ימי השבוע]. כאשר שומרים את השבת כראוי, הדבר מביא ברכה בכל ימי השבוע.

(לקוטי דיבורים)

קדושת השבת

בשנים עברו היה לחסיד בשבת זמן לעסוק בתיקון עצמו, וזו הייתה נחת הרוח של השבת. כיום אמנם שומרים את השבת, אבל כל השמירה היא רק שהשבת לא תהיה חול. יש להתעסק גם עם שמירת קדושת השבת.

(ספר השיחות תש"א)

חינוך בלי פשרות

רבה של קהילת מננס, רבי רפאל ברוך טולדאנו, שכב במיטתו קודח מחום. הקור העז השפיע על בריאותו, והרופא אסר עליו לצאת למסעו המתוכנן.

הרוחות החדשות שהתפשטו בעולם הדאיגו מאוד את רבני מרוקו, ובראשם את רבי רפאל ברוך טולדאנו. רשת 'אליאנס', שהחלה לפעול בצרפת, פתחה שלוחות גם במרוקו. אלה היו בתי-ספר ששינו את המסורת והחינוך שעליהם היו אמונים בני מרוקו לאורך הדורות.

רבי רפאל ברוך הוטרד מזה מאוד. בראותו כי הנוער מתרחק והולך מדרך אבותיו, וכל מאמציו להפסיק את פעולות 'אליאנס' לא נשאו פרי, החליט כי יש צורך חיוני בהקמת תלמודי-תורה נאים ומרווחים, שייתנו מענה לבתי-הספר האלה.

כך הוקם במננס תלמוד-תורה מפואר בעבור בני העיר, וכן ישיבה שיסד וטיפח רבי רפאל ברוך למען בני הכפרים והגלילות. הוא אף היה נוסע ומכרת גליון בין כפרים רחוקים בדרום המדינה, להזמין את בני הכפרים ללמוד בישיבתו. תלמידים רבים נתקבצו אליו והוא דאג לכל מחסורם במסירות ובאהבה.

יום אחד נודע לרבי רפאל ברוך כי בני הקהילה היהודית בעיר אוז'דה, השוכנת על גבול אלג'יריה והרחוקה ממננס מרחק רב, הולכים לבית-הספר של 'אליאנס'. הורים רבים היו מעדיפים את הלימודים בתלמוד-תורה, אך לא היה תלמוד-תורה במקום. לפני ההורים עמדה אפשרות לשלוח את ילדיהם למרחקים, אך הם חששו מכך.

הרב יצר קשר עם פרנסי הקהילה, וקבע עמם אספה דחופה, כדי להקים במקום תלמוד-תורה. מכיוון שהנסיעה ברכבת ממננס לאוז'דה אורכת לילה שלם, הודיע הרב לעוזרו הנאמן, רבי יצחק אוחנה, כי יצאו לאוז'דה במוצאי-השבת באותה שבת קדח הרב מחום, עד שרופאו ציווה עליו לבטל את נסיעתו. אך ככל שהתקרב מועד יציאת הרכבת, לא היה יכול להשלים עם הביטול.

גורל חינוך ילדי אוז'דה נתון עתה בידו, וכיצד יוכל לוותר על אספה חשובה זו? מי יודע מתי יואילו פרנסי הקהילה להתכנס שוב למטרה החיונית. הרב סבר כי הוא אינו רשאי לבטל את

הנסיעה, ולפתע קרא לעוזרו והודיעו כי הם יוצאים לדרך.

השעה הייתה מאוחרת, ובקושי עלה בידם להספיק לעלות לרכבת. עתה עמדה לפנייהם בעיה גדולה: הרכבת הייתה עמוסה עד אפס מקום, והרב ועוזרו לא הצליחו להיכנס לתוך הקרון.

חולה וכואב נאלץ רבי רפאל ברוך לשבת על המדרגות. נתון לחסדי הרוחות המקפאות. רק לאחר זמן רב ומאמצים עילאיים מצד עוזרו נמצא רב מקום בתוך הקרון.

בבוקר הגיעו השניים ליעדם. הם התקבלו עלידי אנשי הקהילה,

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

עשרת השבטים

פעם לפעם שבה ועולה סוגיית עשרת השבטים האבודים. מתקבלות עדויות על שבטים נידחים בארצות המזרח, הטוענים כי הם צאצאי עשרת השבטים. אנו מכירים את הדיון בספורו של אלדד הדני, שהודיע על הימצאותם של עשרת השבטים. הגישה הרווחת היא, כי רק בימות המשיח יהיה אפשר להכריע בדברים הללו ולהגיע לאמיתות ברורות.

ההתייחסות במקורותינו לעשרת השבטים אינה חד-משמעית כלל וכלל. אין בהירות לא בגורלם ולא בדינם ובמעמדם, שכן חכמי ישראל חלוקים ביניהם בנושא זה. נראה שעלינו להחיל על כך את הכלל שהרמב"ם קובע בעניין גוג ומוגוג, ביאת אליהו הנביא וכדומה: "לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו".

לאן הוגלו?

את עשרת השבטים הגלה שלמנאסר מלך אשור בימי הבית הראשון, בימי מלכותו של הושע בן-אלה. כך הדברים מתוארים: "בשנת התשיעית להושע לך מלך אשור את שומרון, ויגל את ישראל אשורה, ויושב אותם בחלח ובחבור נהר-גוזן וערי מדי" (מלכים ב' 17). השבטים שנשארו היו יהודה ובנימין, שהתרכזו בירושלים ובסביבתה, שם מלך חזקיהו, ולשם לא הצליח מלך אשור להגיע.

אף שהנביא נוקב בשמות המקומות שאליהם הוגלו עשרת השבטים, אין מקומם המדויק ברור. בגמרא (סנהדרין צד,א) הדעות חלוקות בשאלה לאן הוגלו: "מר'זוטרא אמר - לאפריקי; ורבי חנינא אמר - להרי סלוג". בתלמוד ירושלמי (סנהדרין פרק י, סוף הלכה ד) נאמר: "לשלוש גלויות גלו ישראל - אחד לפני מנהר סמבטיון, ואחד לפני של אנטיוכיה, ואחד שירד עליהם הענן וכיסה אותם". את הביטוי הסתום "לפנים מן נהר סמבטיון" אנו מוצאים במקומות נוספים (בראשית רבה עג,ה; ועוד). היכן הוא מקום זה? אין איש יודע בוודאות.

עוד מתברר, שלא כל עשרת השבטים גלו לאורך ימים. בגמרא (מגילה יד,ב; ערכין לג,א) נאמר, שירמיהו הנביא "הלך להחזיר עשרת השבטים", ואכן הוא "החזיר". אולם נראה שלא החזיר את כולם אלא את מקצתם (רש"י בסנהדרין קי,ב). כמו-כן יש מקורות, שעל-פיהם לא הוגלו כל עשרת השבטים אלא רק ראשי העם ונכבדיו, ואילו המוני העם נשארו בארץ-ישראל והסתפחו לשבטי יהודה ובנימין (הדעות בזה הובאו ב'מרגליות הים' לסנהדרין שם).

האם יחזרו?

על גורלם של עשרת השבטים יש מחלוקת במשנה (סנהדרין יג). רבי עקיבא אומר: "עשרת השבטים אינן עתידין לחזור", ואילו רבי אליעזר אומר: "עשרת השבטים שאפל להן... עתיד להאיר להן". בגמרא (בבלי ירושלמי שם) יש דעה, שגורלם מותנה במעשיהם - אם יחזרו בתשובה, יזכו לחזור, ואם לאו - לא יחזרו. בתוספתא (סנהדרין סוף פרק יג) מתפרש על שיבתם הפסוק: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור"; "אשור - אלו עשרת השבטים".

המהר"ל (נצח-ישראל פרק לד) מדגיש, שהמחלוקת אינה בעצם השאלה אם בימות המשיח יהיו שנים-עשר שבטים או יישארו רק שבטי יהודה ובנימין: "חס ושלום, אין לומר שיהיה חסר שבת מיישראל, שכן בכל מקרה חזרו מקצתם בימי ירמיהו. הספק הוא, אם אותם שנשארו בגלות עתידים לחזור. וליתר דיוק: אם הם קיימים בכלל כיהודים, או שנתמטנו ואבדו בין הגויים.

רבנו דוד, תלמיד הרמב"ם, סבור, שאי-אפשר לומר שנגזרה עליהם גזרה 'שיהיו אבודים מעבודת ה''. כי בוודאי שהיה להם זרע, אם מעט אם הרבה, אשר ידעו את ה'. או שיהיה בהם אנשים מועטים עובדי ה', והם היו לעם רב, והם נידחי ישראל, אשר יאסוף אותם ה'... ועליהם נתנבא ירמיה: 'ולקחתי אתכם אחד מעיר ושניים ממשפחה' (הובא ב'מרגליות הים' שם).

שהביאום אל מקום האספה. הרב, שקודם לכן נראה חלוש וחיוור, שפע עתה מרץ ותקיפות. בקול איתן החל להרצות לפני ראשי הקהילה על הסכנה הרוחנית הנשקפת לנוער בגלל מחסור בלימודי תורה על-פי המסורת. דבריו, שנאמרו בלהט אש וברגש רב, עשו רושם עז על כל הנוכחים, אך קשה הייתה דרישתו בעיניהם.

מעודם חיו יהודי מרוקו בחוסר ביטחון בגלל שכניהם המתנכלים להם. בתקופה ההיא, של הקמת המדינה, גדל חששם פי כמה וכמה. המאורעות בארץ-ישראל היו עלולים לפגוע במעמדם ובחייהם בקרב שכניהם הערבים. הם האמינו שפתיחת תלמוד-תורה עלולה לגרום להתגברות העוינות כלפיהם.

עוד טענה עמדה מאחורי סירובם. באותה עת החלה במרוקו הפעילות למען העלייה לארץ-ישראל, ואנשי הקהילה סברו שאין זה הזמן המתאים לבנות בניין חדש.

האספה נתארכה ועדיין לא התקרו לתוצאות ממשיות. בתוך כך ניגשו נציגי הקהילה אל הרב ועוזרו והציעו להם לאכול ארוחת הבוקר, בהבטיחם כי מיד אחריה ישובו לדיונים.

הרב סירב. "לא אוכל לשבת לאכול עד אשר יסכמו סופית על הקמת תלמוד-תורה, שהיא המטרה שבבעבורה עשיתי את הדרך הארוכה", הודיע נחרצות.

הדיונים נמשכו, ופרנסי הקהילה חתרו לכיוון אחד - הם אינם מתכוונים להקים עתה תלמוד-תורה בעיר.

הרב האזין בשקט ובדריכות לדברי כל אחד ואחד מהם, ופתאום החלו עיניו זולגות דמעות, דמעות שהיו לבכי בלתי-פוסק. התרככו מעט חשובי העדה ושאלוהו: "מפני מה רבנו בוכה?".

השיב להם הרב: "אמרו חכמים כי מי שיש בו יראת-שמים, דבריו מתקבלים. והנה רואה אני כי דבריי אינם מתקבלים, שמא הדבר נובע מחיסרון שיש בי ביראת-שמים..."

התרגשו הנוכחים מאוד וכאבו של הרב נגע עד עומק נפשם. רוח אחרת החלה לנשב באספה, האווירה השלילית השתנתה, וקולות אחרים נשמעו.

כאשר ערכו הצבעה בדבר הקמת תלמוד-תורה, היו כמעט כולם בעד הצעתו של הרב. בר-במקום הכינו תכנית לצעדים הבאים, והחלו לגבות את הכסף הדרוש להקמת הבניין.

רבי רפאל ברוך טולדאנו חזר לדרכו. עוזרו הביע באוזניו את תחושות הסיפוק מההצלחה הגדולה, אך הרב כבר היה הרהר ועסק במשימות הבאות. הלוא יש להקים תלמודי-תורה גם בערים אחרות, כפי שיעשה בעתיד גם בערים ויזאן ופור-ליליטה.

הנדר שהוליד ספר שימושי

השבת. ואכן, מיד כשהגעתי לשיבת 'קול תורה', שבה למדתי, התחלתי בלימוד הלכות שבת.

שפה רוטה

לאחר שנשא אישה והיה לאב צעיר, נחשף לשאלות רבות על הטיפול בתינוק בשבת. "הציבור לא ידע כיצד מותר לטפל בתינוק בשבת, מה מותר לעשות ומה אסור. החלטתי לכתוב ספר שיתמצת את ההלכות המעשיות". אחד הרבנים שנועץ בהם המליץ לפניו להקפיד על לשון תקינה בספר, וכך לכבוש את לב ההמונים. בעצתו פנה אל הרב אשר וסרטייל, מומחה ללשון העברית, וזה ערך את הספר לעברית רוטה ובהירה.

הספר, שהתמקד בתחילה בענייני טיפול בתינוק ושאלות של רפואה בשבת, נהפך במהלך הכתיבה לספר כולל בהלכות שבת הלכה למעשה. במהלך כתיבת הספר ישב הרב נויבירט עם עשרות מומחים, מתחומים מגוונים, שהאירו את עיניו בהבהרת סוגיות ושאלות מתחום עיסוקם. גם אנשי-מקצוע בתחומים טכנולוגיים הסבירו לו את ההליכים הכרוכים במכשירים השימושיים, כדי לברר את התייחסות ההלכה אליהם.

מכתב מרוסיה

כשהגיעה מלאכת הכתיבה לסיומה הדהים הרב וסרטייל את הרב נויבירט במפתח מפורט שערך לספר. "זו הייתה מלאכת מחשבת", מתפעל גם היום

מאהו של הרב יושע נויבירט, המטפס במדרגות ביתו של הרב שלמה זלמן אויירבך, מחשובי פוסקי ההלכה בדורנו, היה מחזה שכיח למדי. בעשרים השנה האחרונות לחיי הרב אויירבך, שהשבוע מלאו שלושים עשרה שנה לפטירתו, היה הרב נויבירט עולה שוב ושוב לביתו, בשכונת שערי חסד.

השיחות עסקו בספרו של הרב נויבירט, 'שמירת שבת כהלכתה', שיצא לאור השבוע לפני 43 שנים ונהפך לאחד מספרי היסוד בכל בית שומר מצוות. "סמלי השבוע שבו הופיעה המהדורה הראשונה של הספר, הוא גם השבוע שבו מציניים את פטירתו של הרב אויירבך, שעמל רבות עד שהספר הגיע למתכונתו הסופית", אומר נויבירט.

הפלגה בשבת

הספר הוא הגשמת נדר שנדר הרב נויבירט, לאחר שנאלץ לחלל את השבת. וזה הסיפור: "את השואה עברתי עם בני משפחתי בהולנד, בחדר שבו שהינו כמעט שלוש שנים. בשנת תש"ו שוחררנו והגעתי לנמל ליד מרסיי שבצרפת. בשבת הודיעו לפליטים כי יש אנייה המפליגה לארץ-ישראל. אמרו שזו ההזדמנות היחידה שלנו להגיע לארץ.

"מכיוון שלא ידעתי על המתרחש בעולם, והיה מקום לחשוש שההפלגה היא באמת עניין של פיקוח-נפש, התרתי לעצמי לנסוע. בדרך לארץ-ישראל נדרתי נדר, שאם יזכה אותי הקב"ה להגיע לארץ-הקודש אחבר ספר שיאדיר את כבודה של

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

פסח בבית-מלון

שאלה: בשנים האחרונה התפתחה 'אופנה' למכור את הבית ב'מכירת חמץ', ולצאת לחגוג את הסדר והחג במלון 'כשר למהדרין'. מה דעת ההלכה בנדון?

תשובה: העבודה הקשה של ניקיון הבית והבישולים לפסח, ובעקבותיה עריכת ליל הסדר, שבו כל אדם 'מלך' בביתו, עם אורחיו, מבטאת את ההערכה לחג הזה ולכל מה שהוא מסמל, והעשייה הזאת מקנה את הערכים האלה גם לילדים.

בדורנו יש נטייה ל'תעשייתיות'. השאלה היא עד כמה ראוי להחיל 'תעשייתיות' זו על ערכים.

בית-מלון יכול להיות פתרון טוב למי שמתקרב ליהדות ואין לו ידע וניסיון בהכנת הפסח. כך גם לאנשים בודדים, שקשה להם להכין הכול לעצמם בחג עתיר-עבודה כפסח. אך למשפחות שומרות תורה ומצוות, שיש להן ידע, ניסיון ומסורת, והמלון ברק לא להקל מן

הנטל ולעשות את החג קל יותר - ספק גדול אם אין כאן מצב של "יצא שכרו בהפסדו":

(א) לא כל הידורים הכשרות אפשריים במלון. (ב) לא תמיד המלון ועובדיו משתפים פעולה בכל ענייני הכשרות, ובפרט בבעיות הפסח. (ג) לא תמיד האווירה מתאימה, שהרי יש עובדים שאינם שומרי-מצוות, ואף עובדים זרים, ולפעמים גם אורחים שהתנהגותם שונה לחלוטין. (ד) ההורים והילדים מפסידים פרק חינוכי חשוב מאד, שתפקידו להשפיע על כל השנה ועל כל השנים.

הדברים נכונים שבעתים למי שמרבים במיוחד בהידורים בימי הפסח, ובין השאר אין אוכלים ושותים אלא בבית (!); נזהרים ביותר ממצה 'שרויה'; נמנעים כליל מתבלינים וממשקאות חריפים; מקלפים כל פרי וירק לפני האכילה; נמנעים ממאכלים רבים; מתרחקים ככל האפשר ממוצרי תעשייה (גם בהכשרים מעולים), וגם הילדים שותפים בכל ההידורים.

מקורות: ראה עממי המנהגים עמ' רל"ט. 'מנהגי ישראל תורה' ס' תמ"ס ק"א. ספר המנהגים ח"ב"ד עמ' 42. 'אוצר מנהגי חב"ד' ניסן/אדר, עמ' מב"ס.

מבצע מיוחד למוצרי פורים

כל מוצרי פורים, משלוחי מנות והומרי הסברה במחירים נמוכים

להזמנות ולפרטים נוספים:
purim68@gmail.com

או בטלפונים: 1-347-4237798, 1-636-3870816

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222
www.esofer.com
A HaSofer Company

הרב נויבירט (מימין) עם הרב אויירבך. שנים של עמל

הרב נויבירט. "כאשר דיברנו על המפתח הוא אמר לי שרק ב'הלכות בורר' יש לו 3000 (!) ערכים, ומהם הוא סינן את הנושאים שייתכן כי אדם יתלבט בהם והכלילים במפתח".

השפה הברורה והרהוטה, לצד מפתח הערכים המפורט, כבשו את לב ההמונים, ואלה מיהרו לקנות את הספר. על תפוצתו הרבה של הספר למד כאשר "באותם ימים קיבלתי מכתב שהוברח אליו מרוסיה על-ידי יהודי המקום, שביקשו להודות לי על הספר וציינו שהם נעזרים בו רבות בשמירת השבת כהלכתה. אני מרגיש שקיימתי את הנדר והבאתי להרמת קרנה של השבת", הוא מסיים בסיפוק.

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-646-387-0816

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org